

MOTIVAȚII ȘI BENEFICIILE ALE VOLUNTARIATULUI

Alanei Mihaela

Profesor coordonator: Prof. univ. dr. Păceșilă Mihaela

Rezumat: *Voluntariatul este vital în societatea actuală, având un impact semnificativ asupra indivizilor și comunităților. Lucrarea explorează motivațiile și beneficiile voluntariatului, evidențiind importanța acestuia pentru dezvoltarea personală și comunitară. Prin analiza literaturii de specialitate, se subliniază că voluntariatul oferă oportunități pentru dobândirea de cunoștințe și abilități, facilitând învățarea și solidaritatea comunitară. Organizațiile sunt încurajate să adapteze practicile pentru a motiva și angaja voluntarii în mod eficient, iar tinerii care fac voluntariat au șanse mai mari de a găsi locuri de muncă. În plus, influența părinților în implicarea tinerilor în voluntariat și beneficiile acestuia pentru dezvoltarea personală și socială sunt evidențiate. Motivațiile voluntariatului includ altruismul, dezvoltarea abilităților și cunoștințelor, precum și impactul pozitiv asupra bunăstării personale. Voluntariatul contribuie la rezistența societății la pandemii și poate aduce beneficii semnificative persoanelor în vârstă. În concluzie, voluntariatul este esențial pentru progresul și coeziunea societății, oferind oportunități de dezvoltare personală și comunitară și facilitând rezolvarea problemelor sociale și globale. Promovarea și sprijinirea voluntariatului sunt fundamentale pentru construirea unei societăți mai juste și durabile.*

Abstract: *Volunteering is crucial in today's society, having a significant impact on individuals and communities. The paper explores the motivations and benefits of volunteering, highlighting its importance for personal and community development. Through the analysis of specialized literature, it emphasizes that volunteering provides opportunities for acquiring knowledge and skills, facilitating learning and community solidarity. Organizations are encouraged to adapt practices to motivate and engage volunteers effectively, and young people who volunteer have higher chances of finding employment. Additionally, the influence of parents in involving young people in volunteering and its benefits for personal and social development are highlighted. Motivations for volunteering include altruism, skill and knowledge development, as well as positive impact on personal well-being. Volunteering contributes to society's resilience to pandemics and can bring significant benefits to older individuals. In conclusion, volunteering is essential for the progress and cohesion of society, offering opportunities for personal and community development and facilitating the resolution of social and global issues. Promoting and supporting volunteering are fundamental to building a fairer and more sustainable society.*

Cuvinte-cheie: voluntariat, motivații, beneficii, dezvoltare, comunitate, promovare.

I. Stadiul cunoașterii în domeniu

I.1. Importanța și relevanța temei

Voluntariatul este un domeniu important în societatea actuală și are un impact semnificativ asupra indivizilor și comunităților în ansamblu.

Am ales această temă, „Motivații și beneficii ale voluntariatului”, pentru a atrage atenția asupra importanței și a beneficiilor pe care le are voluntariatul. Voluntariatul oferă posibilitatea pentru fiecare de a-și dezvolta abilități sociale și de comunicare, pentru a cunoaște oameni cu valori și interese comune și a înțelege cât de mult înseamnă să primești un ajutor atunci când ai cu adevărat nevoie. Astfel, am considerat că această temă oferă oportunitatea ideală de a investiga și de a contribui la cunoașterea în acest domeniu, cu speranța că rezultatele cercetării mele vor fi utile pentru promovarea și susținerea practicilor de voluntariat în comunități.

Motivația de a aborda acest subiect se datorează următoarelor considerente:

Dezvoltare personală: Această lucrare oferă o perspectivă asupra modului în care voluntariatul poate contribui la dezvoltarea personală și profesională a unui individ, luând în considerare motivațiile individului pentru voluntariat și beneficiile asociate cu aceasta.

Impactul asupra comunității: Prin evidențierea beneficiilor pe care le aduce voluntariatul la nivel comunitar, această lucrare oferă o perspectivă asupra modului în care implicarea civică poate contribui la rezolvarea problemelor locale.

În concluzie, acest subiect este relevant nu numai din perspectiva personală a voluntarului, ci și dintr-o perspectivă mai largă care vizează transformarea și îmbunătățirea societății în ansamblu. Analizarea motivațiilor și beneficiilor voluntariatului ne va permite să înțelegem mai bine mecanismele care stau la baza acestui fenomen și să dezvoltăm strategii de promovare și consolidare a voluntariatului în societate.

II. Investigarea literaturii de specialitate

II.1. Definiții și istoria voluntariatului

Voluntariatul poate fi definit ca un act altruist al individului, în care acesta își dedică timpul, energia și abilitățile pentru a ajuta și sprijini alte persoane sau comunități în nevoie, fără a căuta recompense materiale sau recunoaștere în schimb. Această formă de activitate reflectă un angajament profund față de problemele sociale și nevoile comunității și reprezintă o manifestare a solidarității și responsabilității sociale.

Esența voluntariatului constă în dorința de a contribui la binele comun și de a aduce schimbări pozitive în societate, renunțând la pasivitate și implicându-se activ în soluționarea diverselor probleme și provocări cu care se confruntă oamenii din jur.

Mai jos sunt prezentate câteva definiții ale voluntariatului, provenite din mai multe surse:

„Voluntariatul este o faptă de voință care se înfăptuiește în folosul celorlalți și al comunității fără a primi compensații pentru aceasta.” (definiția Organizației Națiunilor Unite)

„Voluntariatul este actul unui individ fizic în beneficiul altora, fără a primi compensații pentru faptă. Acesta este un exemplu de activitate de interes public: implică domenii precum ajutor și socializare, protecția drepturilor omului, medical și sanitar, cultural, artistice, educaționale, de învățare, științifice, umanitare, religioase, filantropice, sportive, de mediu, de protecție socială. și comunitară și în alte domenii.” (așa cum este definită în Legea voluntară din 2006)

„Voluntariatul este actul de a oferi timp, energie și abilități altora fără a primi compensații financiare sau materiale.” (definiția lui Lester M. Salamon)

Istoria voluntariatului

Este legată de începutul secolului al XIX-lea, când au fost create primele organizații caritabile pentru a ajuta pe cei aflați în nevoie disperată. Cu toate acestea, exemplu de acțiuni caritabile au existat înainte de aceasta. Deoarece bogații nu aveau nicio obligație să-i ajute pe săraci, în Marea Britanie, în timpul dinastiei Tudor, proprietarii de pământ au fost taxați cu un impozit care susținea acțiunile menite să ajute săracii. (PA, 2015). Iar în timpul crizei economice din 1929, munca de

voluntariat în Statele Unite și Bulgaria a reprezentat o modalitate de a ajuta tinerii șomeri, în sensul că li s-a oferit cazare și masă pentru a desfășura activități sociale. Wikipedia (2015)

Ideea de voluntariat a apărut chiar după Primul Război Mondial, ca răspuns la atrocitățile războiului și ca o modalitate de înlocuire a serviciului militar obligatoriu. Valorile, cele ca solidaritatea și asistența reciprocă, au apărut în 1920, în calitate de antidot împotriva urii și groazei Primului Război Mondial. Calitatea de părinte spiritual al voluntariatului este atribuită istoricului și sociologului german Eugen Rosenstock-Huussy. El a susținut crearea unui „Serviciu de voluntariat pentru pace”.

În România, în perioada interbelică, au fost înființate diverse organizații caritabile, care au desfășurat activități de voluntariat în sprijinul comunităților defavorizate și vulnerabile. Aceste organizații erau adesea finanțate și conduse de membri ai elitei sociale și intelectuali a vremii. În timpul regimului comunist, statul a implementat controale stricte și a reglementat activitățile de voluntariat. Cu toate acestea, deși au existat încercări de organizare a activităților de caritate și de voluntariat sub supravegherea autorităților comuniste, acestea au fost limitate și integrate în politica oficială a regimului.

Voluntariatul a fost reînviat în 1989, odată cu sosirea primilor voluntari internaționali prin Corpul Păcii și alte organizații de voluntari. Cu toate acestea, conceptul de voluntariat a început să prindă contur când organizațiile au început să stabilească *hub*-uri regionale pentru a facilita interacțiunea dintre persoanele interesate de voluntariat și alte organizații. Din anul 2000, România sărbătorește Ziua Internațională a Voluntarilor pe 5 decembrie. (PA, 2015)

II.2. Teorii ale motivației și tipuri de motivare

(Motivarea voluntarilor, 2013)

- a) Teoria instrumentalistă
- b) Teoria întăririi
- c) Teoria lui Maslow
- d) Teoria nevoilor învățate
- e) Teoria așteptărilor

- a) Teoria instrumentalistă: Conform acestei teorii, se sugerează că voluntarii se implică în activități de voluntariat doar cu speranța de a obține anumite beneficii sau satisfacții personale în schimbul implicării lor. Uneori, voluntarii au o înțelegere clară a rezultatului dorit, în timp ce alții pot avea doar o idee generală despre posibilele avantaje ale participării lor. Este esențial ca atât voluntarii, cât și coordonatorii activităților de voluntariat să comunice deschis și să clarifice așteptările reciproce pentru a stabili bazele unei relații sănătoase și eficiente. Astfel, se poate construi încredere, se pot evita neînțelegerile și se pot identifica obiective comune pentru o colaborare benefică pentru toate părțile implicate.
- b) Teoria întăririi: Pe lângă teoriile care sugerează că motivația derivă din factori interni, cum ar fi altruismul sau așteptările personale, există și experți care cred că motivația poate fi influențată sau modelată, în special în contextul voluntariatului. Astfel, atunci când un individ este încurajat, sprijinit sau apreciat pentru comportamentul său, cum ar fi implicarea într-un eveniment voluntar cu scopul de a soluționa o problemă în comunitate, este probabil să se implice din nou în viitor. Aceasta este esența teoriei întăririi. Prin urmare, este responsabilitatea

coordonatorului de voluntari să identifice modalități adecvate de a încuraja și de a aprecia constant eforturile voluntarilor, fără a încălca principiile de originalitate și etică academică.

- c) Teoria lui Maslow: Conform teoriei lui Maslow, există cinci niveluri diferite ale nevoilor umane. Aceste nevoi sunt: a) fizice, b) siguranță, c) apartenență, d) stimă de sine, e) recunoaștere a valorii personale și f) autoactualizare.

Fiecare individ se află la un anumit nivel pe această scară și, ca voluntari, are motivații diferite în funcție de nevoile sale. Abilitățile coordonatorului voluntar includ identificarea a cel puțin unei nevoi nesatisfăcute și chiar crearea unei hărți a nevoilor membrilor echipei. Există mai multe moduri de a aplica teoria lui Maslow în procesul de motivare a voluntarilor.

- pentru persoanele preocupate de nevoile de bază, proiectele pot identifica resurse care oferă beneficii tangibile, cum ar fi furnizarea de mese gratuite;
- se poate crea un cadru adecvat pentru voluntarii motivați de nevoia de autoactualizare, pentru a-și folosi talentele și cunoștințele prin participarea activă la activitățile proiectului.

Descoperind calitățile lipsite de stres ale fiecărui voluntar și oferind activități de utilizare și dezvoltare a acestor calități, se pot crea strategii eficiente pentru creșterea motivației.

- d) Teoria nevoilor învățate: McClelland propune teoria nevoilor învățate pe cale culturală, evidențiind trei categorii de motive ale comportamentului uman:

- nevoia de autorealizare: „vreau să fiu cel mai bun”;
- nevoia de afiliere: „vreau să fiu acceptat și să fiu plăcut”;
- nevoia de putere: „vreau să am o influență pozitivă asupra lucrurilor”.

Este esențial să reținem că motivația furnizează energia necesară pentru realizarea comportamentului. Astfel, coordonatorii de voluntari ar trebui să aibă în vedere următoarele aspecte:

- asigurarea unei echipe care să includă persoane din toate cele trei categorii de nevoi.
- înțelegerea înclinației naturale a fiecărui voluntar de a acționa în direcția satisfacerii nevoii predominante în acel moment.

- e) Teoria așteptărilor: Teoria așteptărilor, formulată de Victor Groom, evidențiază faptul că, atunci când realitatea nu corespunde așteptărilor, oamenii își pot pierde motivația. În cadrul acestei teorii, este important:

- să se expună foarte clar așteptările, atât ale voluntarului față de experiența sa de voluntariat, cât și ale organizației față de voluntari;
- să se găsească cea mai adecvată cale de negociere pentru a minimaliza eventualele diferențe;
- să nu se facă promisiuni mai mari decât poate se oferi în realitate;
- să se explice de la început misiunea și orientarea organizației.

II.3. Motivele care stau la baza voluntariatului în cadrul organizațiilor neguvernamentale

Folosind teoria schimbului social ca bază pentru acest studiu, au fost identificați trei factori principali care contribuie la participarea tinerilor la activități de voluntariat. Beneficiile percepute ale voluntariatului („beneficii”), nevoile personale ale respondenților sau satisfacția din activitatea de voluntariat („nevoile”) și motivele personale pentru voluntariat („motive”).

Rezultatele noastre au arătat că „beneficiile” includ învățarea de a-și asuma responsabilitatea, extinderea intereselor, consolidarea relațiilor interpersonale, dezvoltarea abilităților de lucru în echipă și integrarea socială în comunitate. „Nevoia” de a face voluntariat a fost asociată cu dorința de dezvoltare a potențialului de conducere și de îmbunătățire a abilităților de comunicare. În cele din urmă, „motivele” pentru voluntariat presupun: utilizarea mai bună a timpului liber, câștigarea de noi experiențe, creșterea încrederii în sine și a stimei de sine, atingerea stabilității emoționale și obținerea unei perspective mai profunde asupra realităților vieții. Rezultatele au arătat că există o asociere pozitivă între participare și „beneficii”, „nevoi” și „motivații” ale voluntariatului.

Cu toate acestea, s-a constatat că „motivele” au fost cel mai puternic predictor al tinerilor care devin voluntari. (Raba’ah Hamzah et. al, 2015, p.39)

Unii autori din literatura de specialitate (Alzaareer si Abdalla, 2023, pp. 2-3) susțin, de asemenea, că voluntariatul poate facilita dobândirea de noi abilități și cunoștințe. Voluntarii pot dobândi abilități de comunicare, sociale, politice, interpersonale și de lucru în echipă și pot acumula cunoștințe despre alte culturi și credințe. În plus, tinerii pot utiliza, de asemenea, voluntariatul pentru a-și evalua realizările și eșecurile.

II.4. Beneficiile implicării în activitatea de voluntariat în organizațiilor neguvernamentale

Profiroi, A. G., & Păceșilă, M. (2017) susțin că tinerii care fac voluntariat au mai multe șanse să găsească de lucru. Pot dobândi cunoștințe și abilități care pot fi folosite în viitorul loc de muncă. Prin urmare, șansele lor de a obține un loc de muncă sunt mai mari decât ale tinerilor care sunt absolvenți de facultate fără experiență profesională.

Alte studii au evidențiat relația dintre bunăstare și participarea la voluntariat. S-a descoperit că oamenii fac acțiuni voluntare pentru a-și minimiza propria depresie și problemele de sănătate mintală, crescându-și astfel satisfacția de sine/viață. (Alzaareer si Abdalla, 2023, pp. 2-3)

Una dintre metodele prin care studenții pot dezvolta abilități soft este prin implicarea în activități de voluntariat cu organizații nonguvernamentale (ONG-uri). Autorul argumentează că activitățile *nonprofesionale*, cum ar fi voluntariatul, ar trebui să fie integrate în mod activ în procesul de învățare al studenților, contribuind astfel la o experiență academică mai interactivă, plăcută și relevantă. S-a constatat că învățarea prin acțiune este factorul cel mai important în dobândirea abilităților soft. (Khasanzyanova, 2017, p. 363–379)

Bibliografie

1. Alzaareer A, Abdalla M. Exploring Motivations and Benefits of Volunteering: The Perspectives of High School Students in Selected Australian Islamic Schools. *Religiile* . 2023; p. 508.
2. Khasanzyanova, A. (2017). How volunteering helps students to develop soft skills. *International Review of Education*, p. 363–379.
3. MV: Motivarea voluntarilor (2013), Motivarea voluntarilor , [online] la adresa PDF (www.provobis.ro) , accesat la data de 02.04.2024
4. PA: Popescu Anca (2015), ‘Istoria voluntariatului în lume și în România’ [online] la adresa <https://epale.ec.europa.eu/en/node/15717> , accesat la data de 28.03.2024.
5. Raba’ah Hamzah, S., Suandi, T., Arif Shah, J., Arif Ismail, I., & Hamzah, A. (2015). Understanding the Reasons for Malaysian Youth Participation in Volunteering Activities. *ATHENS JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES*, p. 39.
6. Wikipedia (2015) ‘Voluntariatul în lume’, [online] la adresa https://ro.wikipedia.org/wiki/Voluntariatul_%C3%AEn_lume , accesat la data de 28.03.2024.